AFRIKAANS HUISTAAL

Graad

Junie

Vraestel 1

MEMORANDUM

Hierdie memorandum bestaan uit 9 bladsye.

Memorandum

AFDELING A

Nasien van die leesbegrip.

- Spel- en taalfoute in langer antwoorde word nie gepenaliseer nie omdat die fokus op begrip is.
- Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering moet oorweeg word.
- Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING/LUG JOU MENING-vrae, word nie punte toegeken vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING nie. Slegs die redes/motivering/aanhalings kry punte.
- Vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word **nie gepenaliseer** indien die aanhalingstekens ontbreek **nie**.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
- Aanvaar dialektiese variasies.
- Vir meervoudigekeuse-vrae word sowel die letter as die korrekte antwood wat ten volle uitgeskryf is, aanvaar.

VRAAG 1 (sien binne konteks na; nie woorde/taalgebruik nie.)		
1.1	Paartjies kan saam groei. Paartjies kan saam die aanslae van die lewe trotseer. √	1
1.2	Ja Dit wek dadelik die leser se belangstelling/ Dit maak die kwessie wat bespreek word geloofwaardig/werklik./ Lerser wil met hierdie bekendes identifiseer./ Bekendes dien as rolmodelle. √√ **OF** Nee Openbare figure kan benadeel word deur so 'n artikel./ Dit kan openbare figure in groot verleentheid stel indien hulle sake so in die openbaar bespreek word./ Doodgewone mense is reeds so moeg vir bekendes se stories dat hulle belangstelling in die stories kan verloor. √√ *Die kandidaat bied soortgelyke TWEE antwoorde vir EEN punt elk aan.*	2

1.3	Nog nie <u>die norm</u> nie√ *Die onderstreepte woorde moet deel van die kandidaat se antwoord vorm.*	1
1.4	Dit is nie inligting wat bewys is nie./ Dit is 'n persoonlike waarneming./ Sy waarneming is nie deur navorsing bewys nie.	1
1.5	Die vorige generasie het op 'n baie later ouderdom getrou. √ Vandag se jonmense rebelleer ook soos die vorige generasie. √	1 1
1.6	Strydom sê dat die vorige generasie wou bewys dat mense nie jonk hoef te trou nie. √ Kühne is van mening dat jongmense in teenreaksie juis vroeg wil trou. √	1 1
1.7	• Dwelms • Musiekfeeste • Vrye liefde√√√ *Kandidate bied DRIE gepaste voorbeelde vir een punt elk aan.*	3
1.8	Finansieel Dit is onbekostigbaar om op jou eie voor 35 'n huis en/of 'n motor te koop. √ Sosiaal Internet/sosiale media is besig om die tradisionele struktuur vandie sameleweing te laat verbrokkel./Kultuur/Geloofspeel 'n rol. √ Finansieel Ja Die meeste jongmense kry nie groot salarisse nie./ Baie jongmense sukkel om huis- en motorpaaiemente te bekostig. √ **OF** Nee Ek weet van baie jongmense wat voor die ouderdom van 35 eiendom en/of voertuie besit. √ *Kandidaat bied 'n eie motivering binne konteks(finansieel) vir EEN punt.* **EN** Sosiaal Ja Aangesien almal op die internet/selfone boer, verbrokkel verhoudings.	1 1 1

	√ **OF** Nee Nie almal het toegang tot die internet nie, so dit kannie 'n sameleweingstruktuur laat verbrokkel nie. √ *Kandidaat bied 'n eie motivering binne konteks(sosiaal) vir EEN punt.*	1
1.9	Hulle is nie altyd voorbereid op die eise van die huwelik nie./ 'n Mens se prefrontale korteks is eers op 25 ten volle ontwikkel./ Jou besluite as jongmens voor 25 is dalk nie so goed nie. Hulle moet vir berading gaan. √	1 1
1.10	Die fokus in die huwelik moet op die ander huweliksmaat wees./ Jongmense moet hul huweliksmaat se belange bo dié van hul eie eise stel. √	1
1.11	Mense wat baie jonk trou, is tog gelukkig. √ Die titel verwys na jongmense wat gelukkig getroud is en dié paragraaf fokus op die voordele wat jonktrou vir paartjies se huweliksgeluk inhou. √	1 1
1.12	Getroudes kan voor 35 'n huis koop./ Paartjies kan 'n motor koop./ Paartjies kan saam groei./ Paartjies kan saam die aanslae van die lewe trotseer. √√√ *Die kandidaat bied enige DRIE antwoord vir een punt elk.*	3
1.13	Hy moet sy klere/baadjie/skoene/das bêre, nie laat rondlê nie. / Die vrou wil graag 'n gesindheidsverandering (t.o.v huislike take/sy vrou) in die man sien. / Hy moet sy vrou help. Hy moenie sy bord op die koffietafel laat lê as hy klaar geëet het nie. / Hy moet homself beter versorg, nie so vet wees nie. √√ *Die kandidaat bied enige TWEE antwoord vir een punt elk.*	2
1.14	Ja Die vrou word as ontevrede/moeilik/veeleisend/negatief/sarkasties uitgebeeld./ Die vrou word uitgebeeld as die enigste een wat moet opruim. √ *Kandidaat bied enige soortgelyke antwoord aan*.	1
1.15	Nee	

	Dit is duidelik dat die paartjie nie die ander een se belange vooropstel nie.	1
1.16	In paragraaf 9 is Binneman van mening dat jongmense sukkel om die verhouding bo hul eie belange te plaas,maar hier is dit ouer persone wat steeds selfsugtig is. √ In paragraaf 10 is Liversage van mening dat die huwelik 'n veilige hawe is waar jy jou eie mens kan wees, maar in hierdie huwelik wil die vrou hê die man moet verander. √ *Die kandidaat moet die twee kante van die ironie in elke antwoord vir EEN punt elk aanbied.*	1 1
	TOTAAL AFDELING A:	**30**

AFDELING B: OPSOMMING

VRAAG 2

Nasien van die opsomming

- Opskrif/titel: Daar word nie van kandidate verwag om die leesstuk van 'n opskrif/titel te voorsien nie.
- Kandidate moet die opsomming in hul eie sinne, in enige volgorde skryf.
- Slegs unieke eienskappe wat in volsinne aangebied word, verdien punte.
- Rofwerk/beplanning moet duidelik aangedui word. Indien dit nie die geval is nie, word die eerste opsomming nagesien.
- Kandidate moet die korrekte getal woorde aandui.
- Indien die kandidaat die opsomming puntsgewys aanbied, word dit nagesien.

- Punte word soos volg nagesien:
  - 7 punte vir 7 feite (1 punt vir elke feit)
  - 3 punte vir taal
  - Puntetotaal: 10

- Verspreiding van taalpunte wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:
  - 1 – 3 feite korrek: ken 1 punt toe
  - 4 – 5 feite korrek: ken 2 punte toe
  - 6 – 7 feite korrek: ken 3 punte toe.

- Verspreidng van taalpunte wanneer kandidate woordeliks aangehaal het:
  - 6 – 7 direkte aanhalings: ken geen taalpunte toe nie
  - 1 – 5 direkte aanhalings: ken 1 punt vir taal toe.

LET WEL:

- Tel van woorde:
  - Nasieners moet die aantal woorde wat gebruik is, tel.
  - Geen punte word afgetrek as die kandidaat nie die getal woorde aangeduid het nie of verkeerd aangeduid het.
  - Indien die kandidaat die vereiste getal woorde oorskry, lees tot by 90 woorde en ignoreer die res van die opsomming.
  - Korter opsommings wat die vereiste wenke bevat,mag nie gepenaliseer word nie.

'n Opsomming wat in paragraafvorm aangebied word, kan die volgende moontlike bewoording gebruik:

Die groeiende ekonomie is besonder positief. Suid-Afrika bied 'n unieke buitelugbelewing aan sy inwoners. Verder bied die land aan sy inwoners en besoekers buitengewonde natuurskoon en wêreldklassportgeleenthede. Suid-Afrikaners is trots deel van die wêreldleiers op wetenskaplike gebied. Ons is ook onder die wêreldvoorlopers ten op sigte van geslagsgelykheid en boonop kan jy in Suid-Afrika deel wees van 'n omgeegenerasie.

Getal woorde: 58

OF

	AANHALING UIT TEKS		**MOONTLIKE BEWOORDING**
1	Suid-Afrika toon **positiewe ekonomiese groei.**	A	Die groeiende ekonomie is positief.
2	…altyd bly hunker na Suid-Afrika se **eiesoortige buitelewe.**	B	Suid-Afrika maak buitelugbelewing moontlik.
3	En dan is daar nog ons **wêreldklassport.**	C	Suid-Afrika se sport is wêreldklas.
4	Suid-Afrika bied aan sy inwoners 'n **goue pakket van die mooiste natuurskoon.**	D	Die land bied aan sy inwoners buitengewone natuurskoon.
5	Suid-Afrikaners **is skeppende, innoverende wêreldleiers op die gebied van wetenskap** .	E	Suid-Afrikaners is trots deel van die wêreldleiers op wetenskaplike gebied.
6	Op die gebied van geslagsgelykheid in die werkplek … is ons **die meeste lande voor.**	F	Ons is onder die voorlopers met betrekking tot geslagsgelykhied.
7	Ons het **omgee-in-aksie**. Suid-Afrikaners soos dié wys dat Madiba se droom van 'n **omgeenasie** nie dood is nie.	G	Jy kan hier omgee-in-aksie beleef./ Jy kan hier heerlik deel wees van 'n omgeenasie.
			Getal woorde: 49

TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN KONVENSIES

Nasien vanhierdie afdeling:

- **Spelling:**
  - Eenwoord-antwoorde word nie gepenaliseer nie, al is die spelling nie korrek nie tensy die spelling die betekenis van die woord beïnvloed en/of spelling die aspek is wat geassesseer word.
  - In volsin antwoorde word verkeerde spelling net gepenaliseer indien die fout in die taalstruktuur getoets word.

- Sinskonstruksies moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word soos in die instruksie aangedui.

- JA/NEE verdien geen punte nie.

VRAAG 3: ADVERTENSIE

Vraag	Antwoord	Punt
3.1	Koeksister-erfenis√	1
3.2	En ons taal is vir ons belangrik√	1
3.3	Die is die belangrikse aspekte wat die adverteerders onder die lesers se aandag wil bring./Dit is die woorde wat die lesers se aandag moet trek. √	1
3.4	dié√	1
3.5	Ek weet vir seker dat ek hierdie werk ken. √ Ek verseker my besittings teen diefstal. √	1 1
3.6	Ja Afrikaans is vir die versekeraars belangrik, pas die bewoording van die foto. √ *Die kandidaat bied EEN eie geskikte motivering vir EEN punt aan.*	1
3.7.1	Samestellende afleiding √	1
3.7.2	Vryhandel/vrypas/vrygees/vrygebore/vrygelatene/vrygesel√	1
3.8	Afrikaans as taal word bedreig en sy sprekers is baie lojaal aan die taal en maatskappye wat Afrikaans ondersteun. √ *Kandidaat bied enige soortgelyke antwoord aan*.	1
		[10]

VRAAG 4: STROKIESPRENT

Vraag	Antwoord	Punt
4.1.1	B **<u>ai</u>** e√ *Indien nie onderstreep nie,merk verkeer.*	1
4.1.2	Die ma sê aan haar seun dat maniere baie,baie belangrik is./ Die ma sê aan haar seun maniere is baie,baie belangrik.√ Die ma het aan haar seun gesê dat maniere baie, baie belangrik **was.** .√	1
4.1.3	Daar is baie verskillende maniere hoe om 'n taak aan te pas.√ *Die kandidaat bied soortgelyke sin met die homoniem van <u>maniere</u> aan.*	1
4.2	Rateltaa/seningtaai√ *Die spelling moet korrek wees.*	1
4.3	Wat jou sal help om maniere te leer√	1
4.4	dapper√ *Die spelling moet korrek wees.*	1
4.5	hertogin√ *Die spelling moet korrek wees.*	1
4.6	Dit dui aan haar gesprek gaan net voort waar dit opgehou het toe Hagar haar in die rede geval het. √	1
4.7.1	Ek/Hy/Sy/Ons/'n Mens noem hulle sjarrap en skoert!!√	1
4.7.2	Sy het die woorde aan Hagar geskree/ sy het die woord harder as die ander dele van die gesprek gesê.√	1
		[10]

VRAAG 5: ARTIKEL

Vraag	Antwoord	Punt
5.1	Uithouvermoë√	1
5.2	voor√	1
5.3	Dit het in die middel van die jaar oor twee dae plaasgevind.√	1
5.4	… word uitermate druk op die kinders geplaas√	1
5.5	vraestelle√	1
5.6	Die litotes word so beklemtoon/aangedui./ Die teenoorgeslede betekenis word aangedui. Daar word iets anders bedoel.√	1
5.7	hoofsentrums√	1
5.8	'n Geografiese naam/pleknaam verbind met 'n rigting(bepaler)/windrigting, kry 'n koppelteken.√	
5.9	Ja Dit is 'n Chinese woord wat gebruik is./ Daar is nie 'n Afrikaanse weergawe vir die woord nie **OF** Nee Dit meer algemeen indie taal voorkom/gebruik word om 'n leenwoord te wees.√	1
5.10	matrikulante√ *Die spelling moet korrek wees.*	
		[10]
	TOTAAL AFDELING C:	**30**
	GROOTTOTAAL:	**70**